

MŪSŲ PASTOGĖ

Eina nuo 1949

Australian Lithuanian Weekly

Post Print Approved PP 255003/01774

Kaina – Price \$1.10

2002.06.10 Nr. 23 (2787)

Neužmirštama Spaudos Diena

Nuotraukoje – dainuoja lietuvių choras "Daina" ir solistas Antanas Zakarauskas (scenoje). Platesnį reportažą skaitykite MP 3 psl. Nuotr. Danny Kalėdos.

Vytautas Doniela Lietuvos įvykių apžvalga

Rolandas Paksas – kandidatas

ELTA. Pirmajame liberalų demokratų partijos tarybos posėdyje Rolandas Paksas vienbalsiai iškeltas partijos kandidatu šių metų gruodį įvyksiančiuose Prezidento rinkimuose.

Kandidatas kalbėdamas tarybos posėdyje žadėjo Lietuvoje įvesti tvarką bei pakeisti žmonių gyvenimą. "Jei Prezidentas nori pakeisti žmonių gyvenimą, jis turi ruoštis kovai", – sakė R. Paksas. Jis žadėjo būdamas Prezidentu įveikti Lietuvoje socialines bėdas, netvarką, neteisybę ir siekti sugrąžinti viltį žmonėms, žadinti dvasinį tautos atgimimą.

Partijos lyderio R. Pakso kandidatūrą Prezidento rinkimuose numatoma patvirtinti Vilniuje birželio viduryje įvyksiančiame liberalų demokratų kongrese. Liberalų demokratų tarybos posėdyje, kuris vyko Liškiavos kultūros centre, buvusio vienuolyno rūmuose, taip pat pateikta informacija apie partijos plėtrą. Kovo 19 dieną įsikūrusi liberalų demokratų partija dabar turi 55 skyrius, numatoma įsteigti dar 21 skyrių. Šiuo metu liberalų demokratų partija jungia apie 1800 narių.

Kaune – įžanga Dainų šventei

ELTA. Birželio 2 d. Kaune įvyko jau ketvirtus metus iš eilės organizuojama miesto Dainų šventė. Senas tradicijas puoselėjančiame renginyje šiemet dalyvavo apie 4 000 kelių kartų dainininkų iš Kauno miesto bei rajono kolektyvų.

Tradiciskai Dainų slėnyje vykusią Kauno Dainų šventę galima pavadinti įžanga kitamet sostinėje organizuojamai trečiajai Pasaulio lietuvių dainų šventei. Kauniečiai turėjo progos išgirsti nemažą dalį kitų metų didžiausio muzikos renginio repertuaro kūrinių. Iš viso Kauno Dainų šventėje skambėjo per keturias dešimtis lietuvių au-

torių chorinės muzikos kūrinių. Į Dainų slėnį choristai viena eiseną miesto gatvėmis pajudėjo iš Vytauto Didžiojo karo muziejaus sodelio, kur buvo padėtos gėlės prie Laisvės paminklo, uždegtas aukuras.

Pirmoji Dainų šventė Kaune įvyko 1924 m. Tam tikslui buvo įrengta estrada P.Vileišio aikštėje. Vėliau chorų šventės, vykusių su kelerių metų pertraukomis, persikėlė Ažuolyno pašonėje įkurtame Dainų slėnyje. Renginio organizatoriai viliasi, kad prieš kelerius metus atgaivinta Kauno Dainų šventė ne tik burs muzikos mylėtojus, bet ir suteiks naują impulsą chorinio meno veiklai. Pastarąjį dešimtmetį pastebima tendencija, jog chorai nebejaunėja. Ypač sumažėjo kolektyvų aukštosiuose mokyklose, kurios, motyvuodamos lėšų stygiu, nebesistengia išlaikyti akademinių chorų. Tiesa, gana aktyviai dirba moksleivių kolektyvai, garsinantys Kauną ne tik šalies, bet ir tarptautiniuose renginiuose.

Iš viso Kauno miesto savivaldybė Dainų šventės organizavimui šiemet skyrė 29 000 litų.

Tūkstančiai dolerių Lietuvos našlaičiams

Čikaga/Vilnius, gegužės 29 d. (ELTA). Amerikoje veikiantis Lietuvos Našlaičių Globos Komitetas išsiuntė savo globotiniams beveik 54 000 litų, praneša ELTA, remdamasi "Draugo" dienraščiu.

Kiekvienam globojamam vaikui skiriama po 150 dolerių metams. Kaip rašo "Draugo" dienraštyje komiteto pirmininkė Birutė Jasaitienė, tai nėra didelė suma, bet "tiems, kurie nieko neturi – yra labai daug, tai – duoną, batų, mokyklinės knygos".

Komitetas tuos pinigus siunčia tris kartus per metus savo patikėtiniams Lietuvoje, kurie juos išdalina našlaičiams ar jų globėjams. Dabar išsiųsta suma yra skir-

SYDNĖJAUS LIET. KLUBO ATEITIS

Praėjusiais metais Sydnėjaus Lietuvių Klubo metiniame susirinkime daug dėmesio buvo skirta naujos Valdybos suradimui. Reikėjo šaukti dar vieną susirinkimą, ir, dėka rimtai susirūpinusio Garbės gen. konsulo Viktoro Šlitterio pastangų, septyni kandidatai sutiko ir pasiryžo dirbti, kad nebūtų "uždarytos Klubos durys".

Mes, naujai išrinkti direktoriai, jau kandidatuodami jautėme, kad Klubas yra staigiai atsidūręs sunkioje finansinėje padėtyje. Pradėję dirbti 2001 m. lapkričio 27 dieną, greitai pamatėme, kad per praėjusius penkerius mėnesius Klubas pajamos smarkiai nukrito, nes šeštadienio vakaro renginiai buvo liepos mėnesį sustabdyti. Atradome labai liūdną vaizdą. Jau tuo laiku dalis esamų Klubos santaupų "Talkoje" buvo išimta ir pradėta naudoti Klubos tolimesniam išlaikymui. Reiškia – veikiame nuostolingai.

Smarkiai mus išgąsdino ir Bankstowno Savivaldybės reikalavimai. Jų nurodyti pertvarkymai turėjo būti pabaigti sausio mėnesį. Kadangi buvo likę dar daug neįvykdytų darbų (kainuojant apie \$ 30,000), sausio mėnesį turėjome diskusijas su Savivaldybe. Greitai išsiaiškinome su jais apie jų visus pareikalautus Klubos/salės patobulinimus ir sėkmingai susitarėme atidėti ir prįžadėjome palaipsniui įvykdyti nurodytus tobulinimus. Esame dėkingi Bankstowno Savivaldybei, kad suprato reikalą.

Vaidas aiškus: pinigai išplaukia, remontus reikės įvykdyti, o Klubos ateitis bus labai trumpa, jeigu pasiliksime apatijoje.

Entuziastingai ir pozityviai pradėjome darbą su Naujųjų Metų baliumi. Renginyms mums parodė, kad nariai, ir bendrai lietuvių visuomenė, pageidauja lietuviškų pasilinksminimų, ir kad tokie renginiai yra pelningi. Vasario mėnesį jauni, nauji direktoriai ruošė Valentino Dienos vakarą, kuris įvyko savaitės dieną. Daug žmonių buvo patenkinti, o kiti, pasipiktinę dėl striptizo, klausė: "kur eina Klubas?" Valdybai buvo aišku, kad finansiškai vakaras labai pasisekė ir kad panašias vakarus labai reikėtų ruošti ir ateityje, ypač vidury savaitės, kada nėra stambesnių kitataučių renginių.

Esama padėtis taip pat privertė mus pradėti diskusijas su buvusiais šeštadienio vakarų salės nuomininkais. Šiuo metu esame sudarę kontraktus su kiekvienu rengėju, ir sekantys trys mėnesiai jau yra beveik visi užsakyti.

Pagal praėjusių metų narių susirinkimo nurodymą, pakvietėme Joe Blansjaar sudaryti ir vadovauti finansiniam komitetui. Jo užduotis yra apžiūrėti dabartinę finansinę padėtį ir ateities perspektyvas.

Valdybai yra aišku, kad mūsų nariams ir visuomenei yra reikalingas Klubas/Namai, bet lietuviai vieni Klubos neišlaikys. Naujai atvykusiems lietuviams Klubas yra reikalingas tada, kai ruošiamės jiems atitin-

kamus renginius, kurie skiriasi nuo įprastų sekmadieninių lietuviškų popiečių. Petro Vegio MP straipsnyje "Kodėl (ne)einame į Klubą?" labai realistiškai yra apibūdintos mūsų lietuviškos problemos, surištos su Klubos naudojimu. Didžiausiu trūkumu, kaip rašo Petras, "reikėtų laikyti menką Klubos narių dalyvavimą įvairiuose renginiuose bei apskritai retoką Klubos lankymą" ir "galbūt jam kokybiškai atsimainius, čia vis dažniau užsuks ir pokario emigrantų vaikai bei anūkai". Deja, mes neturime tiek lėšų, kad galėtume Klubos išvaizdą ir kokybę daug pakeisti. O jaunimą reikia prikalbinti ir pritraukti, kad jie naudotųsi savo Klubu. Bet kaip? Nuo jų priklausys Klubos ateitis.

Klubos nariai ir visa Sydnėjaus lietuvių bendruomenė turi sustoti ir pagalvoti, koks yra mūsų Klubos/Namų reikalingumas?

Po šešių mėnesių kadencijos, mūsų Valdyba deda daug pastangų padidinti pajamas ir, taip pat kur tikta galima, sumažinti išlaidas. Atsižvelgiant į tai, kad finansinė padėtis nėra pavydėtina, nutarėme gale šių finansinių metų (birželio mėnesio gale), paruošti tikslią paskutinių šešių mėnesių finansinę apyskaitą.

Tikimės, kad ši apyskaita parodys mums ir Klubos nariams dabartinę padėtį ir ko galima tikėtis ateityje. Priklausomai nuo šių šešių mėnesių apyskaitos davinių, šauksime narių susirinkimą dar prieš rugsėjo mėnesio metinį narių susirinkimą. Jo tikslas būtų informuoti Klubos narius apie Klubos tolimesnę ateitį ir paruošti narius, kad per metinį susirinkimą galėtume plačiau svarstyti pateiktus Klubos Valdybos pasiūlymus.

Prašome visus Klubos narius ir visą Sydnėjaus lietuvių bendruomenę, kad daugiau dėmesio skirtumėte Klubui ir atitinkamai diskutuotumėte apie Klubos/Namų reikalingumą ir ateitį.

Taip pat prašome: 1. susimokėti sekančių metų nario mokestį, 2. įstoti į narius, jei dar nesate narys/ė, 3. pagalvoti, ar galėsite kandidatuoti į direktorius.

Ateitis priklausys nuo visų Lietuvių Klubos narių. Kurie dar nesate nariai, prašome skubiai įstoti į narius prieš ateinantį susirinkimą, kad turėtumėte balsą ir galėtumėte pasisakyti dėl tolimesnės Klubos veiklos. Tik Klubos nariai gali nubalsuoti Klubos ateitį.

Įstojant į narius, taip pat parodysite Klubos Valdybai, kad Jums dar Klubos/Namų reikia.

Gal atėjo ir mums laikas, kaip rašė p. Viktoras Martišius MP sausio mėn. straipsnyje "Ar reikalingi Namai?", "nepulti į paniką ir rimtai pasvarstyti, ar nevertėtų ieškoti kitų būdų, kaip puoselėti tautinę veiklą".

Kaip Lietuvių Klubos nariai mus įgaliosite, mes, Klubos Valdyba, ir toliau pozityviai vadovausime

Lietuvių Klubos Valdyba – Sydney

20 000 dolerių.

Lietuvos Našlaičių Globos Komitetas įkurtas 1993 metais. Pradžioje jis rėmė tik 20 vaikų. Dabar paramos mastas labai išaugęs. Nuo savo įsikūrimo Komitetas Lietuvos našlaičiams yra suteikęs beveik dviejų milijonų dolerių paramą.

Nukelta į 2 psl.

◆ Gegužės 30 dieną britų satyrinio žurnalo "Punch" leidėjas Mohammed Fayed pareiškė, kad jis yra priverstas sustabdyti šio žurnalo leidimą, atnešanti didelius nuostolius. Žurnalas "Punch" nuolat ėjo nuo 1841 metų, su pertrauka 1992-1996 metais. Milijonierius M. Fayed yra garsiosios Harrod parduotuvės Londone savininkas. Jo sūnus žuvo autokatastrofoje Paryžiuje kartu su princese Diana.

◆ Nelegalių imigrantų antplūdis priverstė Didžiosios Britanijos vyriausybę keisti įstatymus. Ateityje visi nelegalūs imigrantai, kurių prašymai gauti politinį prieglobstį bus atmesti, negalės pasilikti krašte, kol svarstomos jų apeliacijos. Jie bus tuoj pat deportuojami, ar tai į savo kilmės kraštą, ar į kokią kitą valstybę, iš kurios jie atvyko į Didžiąją Britaniją. Tik jau būdami užsienyje jie galės paduoti apeliacinius skundus.

Didesnė nelegalių imigrantų dalis atvyksta į Didžiąją Britaniją per Prancūziją. Prancūzijos vyriausybė sutiko bendradarbiauti su D. Britanija, vykdant deportacijų planą.

◆ Dvi britės moterys, 37 metų Ann Daniels ir 27 metų Caroline Hamilton, pėsčios nuėjusios iki Šiaurės ašigalio, yra pirmos moterys, pėsčiomis pasiekusios abu ašigalius. Jos abi dalyvavo moterų ekspedicijoje, pasiekusioje pietų ašigali 2000 m. sausio mėnesį.

◆ Zambijos prezidentas Levy Mwana-wasa kreipėsi į pasaulio humanitarines organizacijas, prašydamas gelbėti nuo bado keturis milijonus žmonių jo valstybėje. Krašte įvestas ypatingas stovis. Dėl blogo derliaus, badas grėsia ir Angolos, Malawi ir Zimbabve valstybėms.

◆ Tebesitęsianti artilerijos ir smulkiųjų ginklų susišaudymas Indijos - Pakistano pasienyje, ypač Kašmire. Padėtį aštrina musulmonai - sukilėliai Kašmire, užpildami indų policijos stovyklas. Birželio 2 d. Indijos pasienio sargybinis nukovė musulmonų sukilėlių organizacijos Tehreek vado padėjėją Manzoor Ahmed Ganai.

◆ Birželio 2 d. Pakistano prezidentas Pervez Musharraf pirmą kartą užsiminė, kad jis nemano, jog Pakistano - Indijos konflikte bus panaudoti branduoliniai ginklai. Iki šiol Pakistano diplomatai ir karinė vadovybė primygtinai pabrėždavo šią galimybę. Indija, turinti žymiai didesnę atominių ginklų atsargą, yra užtikrinusi, kad pirmieji nepradės jų vartoti.

◆ JAV prezidentas George W. Bush yra susirūpinęs dėl Indijos - Pakistano karo galimybės ir siunčia į šias valstybes aukštus pareigūnus: Užsienio reikalų ministro pavaduotoją Richard Armitage ir Krašto apsaugos ministrą Donald Rumsfeld.

◆ Birželio 2 d. Izraelio kariuomenė įsiveržė į Nablus miestą ir suėmė apie 60 palestiniečių, įtariamų prieš Izraelį nukreipta veikla. Kariai susprogdino eilę palestiniečių pastatų.

◆ Karalienė Elžbieta II atšventė savo 50 metų valdymo sukaktį dviem koncertais Buckingham rūmų soduose, kurių kiekvieno klausėsi 12 000 žmonių. Birželio 1 dieną įvyko pirmasis koncertas, birželio 3 dieną – antrasis. Nuotaiką šiek tiek sudrumstė birželio 2 dieną gaisras Buckingham rūmų nenaudojamoje dalyje, kuris buvo tuoj užgesintas. Aukso jubiliejaus iškilms baigėsi pamaldomis šv. Povilo katedroje. □

Lietuvos įvykių apžvalga

Atkelta iš 1 psl.

Ruošiasi XI PLJ Kongresui

ELTA. XI Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresas vyks 2003 metų vasarą Lietuvoje, Lenkijoje ir Vokietijoje, pranešė Eltai Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pirmininkas Vytautas Kamantas.

Kongresas prasidės Vilniuje liepos 11 dieną. Nuo liepos 13 iki 17 dienos Punske (Lenkija) veiks Pasaulio Lietuvių Jaunimo Stovykla, birželio 18-26 dienomis Hüttenfelde, Vasario 16-osios Gimnazijoje (Vokietija), numatytos Studijų Dienos.

Sudaryto Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongreso ruošos komiteto nariai pasiskirstė pareigomis. Komiteto pirmininkas – Vytautas Lemkė (Vokietija).

Pasaulio lietuvių jaunimo kongresai rengiami kas trejus-ketverius metus vis kitoje šalyje. Dešimtas Kongresas vyko pernai, sausio mėnesį, Sidnėjuje (Australija).

Pagrindinės Studijų Dienų temos buvo – užsienio lietuvių bendruomenių išlikimas ir Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos ateities veikla. Ypatingas dėmesys buvo skiriamas Rytų Europos lietuvių bendruomenėms, turinčioms nepalankias sąlygas savo veiklai. Ieškota galimybių suteikti joms paramą iš Vakarų. Svarstytos ir dabar iš Lietuvos į užsienio šalis atvykstančių imigrantų problemos, taip pat lietuvių kalbos vaidmuo tautiniam identitetui. Ne viena iš šių temų bus toliau nagrinėjama ir XI Kongrese.

Baltijos jūroje – baigtas išminavimas

ELTA. Gegužės 30 dieną Lietuvos teritorinėje jūroje ir išskirtinėje ekonominėje zonoje baigiasi tarptautinė išminavimo operacija "MCOPLIT 2002".

Spaudos konferencijoje išminavimo

rezultatai specialistų buvo įvertinti teigiamai. Anot kariškių, operacijoje dalyvavę 17 laivų iš 10 šalių jūroje aptiko 18 įvairių sprogmenų: minų, torpedų, bombų. 17 sprogmenų bendradarbiaujant su Klaipėdos regiono aplinkos apsaugos departamentu buvo neutralizuoti. Iš viso buvo išžvalgyta apie 700 kvadratinį kilometrų jūros dugno. Tai trečdalis Lietuvos teritorinių vandenų. Dabar jau galima teigti, kad išžvalgyta teritorija yra švari, joje sprogmenų nebeliko. Tačiau neatmetama galimybė, kad audros ir povandeninės srovės per ilgesnį laiką vėl gali atnešti nuo Antrojo pasaulinio karo užsilikusius sprogmenų, tad panašias operacijas būtina rengti kasmet. Tokios operacijos Lietuvoje rengiamos nuo 1997 metų. Per tą laiką išžvalgyta apie 60 % Lietuvos teritorinių vandenų.

Kaip užimti vaikus vasaros metu?

ELTA. Švietimo ir mokslo ministras Algirdas Monkevičius kreipėsi į šalies savivaldybių merus, prašydamas ieškoti galimybių, kad vasaros atostogų metu ugdymo įstaigos galėtų užimti vietos bendruomenės vaikus. Ministerijos duomenimis, šiais metais vaikų vasaros poilsiui organizuoti Švietimo ir mokslo ministerija yra skyrusi 1.5 mln. Lt. Iš jų – 900 000 Lt skirta savivaldybėms.

"Vasaros atostogų metu tinkamai išnaudojus turimą įstaigų ugdymo bazę bei pasitelkus pedagogus, moksleiviai turėtų galimybę turiningai ir įdomiai praleisti laisvalaikį, – taip apsaugotume juos nuo galimų žalingų socialinių veiksmų", – teigiama ministro kreipimesi.

Šių metų Vaikų ir paauglių nusikaltamumo prevencijos programai Švietimo ir mokslo ministerija skyrė 1 mln. Lt. Programos lėšos skirtos ir tam, kad po pamokų ir vasarą mokyklose būtų išnaudojamos

Nuoširdžiai sveikiname
gerb. kunigą kleboną **Juožą Petraitį MIC**
kunigystės 50-ties metų jubiliejaus proga ir linkime geros sveikatos, Dievo palaimos ir kad niekad nepaliktumėte Adelaidės Lietuvių Bendruomenės.
ALB Adelaidės Apylinkės Valdyba

Lietuva įsigis pastatus Paryžiuje ir Berlyne

Vilnius, gegužės 29 d. (ELTA). Vyriausybė nusprendė pirkti daugiau kaip 15 mln. litų kainuojantį pastatą Paryžiuje ir per 18 mln. litų kainuojantį namą Berlyne. Į juos netrukus persikels Lietuvos diplomatinės atstovybės.

Iki šiol Lietuvos ambasadų Prancūzijoje ir Vokietijoje diplomatai bei tarnautojai dirbo nuomojamose patalpose. Tačiau siekiant sudaryti reikiamas sąlygas tinkamam Lietuvos diplomatiniam atstovavimui bei racionaliau panaudoti valstybės lėšas, nuspręsta įsigyti nuosavus pastatus. Greičiau pirkti pastatus paskatino susiklosčiusios aplinkybės.

Lietuvos ambasada Prancūzijoje priversta nedelsiant išsikelti iš laikinųjų ambasados patalpų, kadangi Prancūzijos užsienio reikalų ministerija nuo šių metų kovo 31 d. nutraukė mokėjimą už jų nuomą, o birželio 1 d. nutraukiama patalpų nuoma. Prancūzija nuomojo Lietuvai patalpas diplomatiniam atstovavimui, kadangi 1925 m. Lietuva buvo įsigijusi ambasados pastatą, tačiau 1940 m. jį užėmė Sovietų Sąjunga, o dabar čia veikia Rusijos Federacijos ambasados skyriai. Pasirašius tarpvyriausybinių susitarimą, Prancūzija nupirko iš Lietuvos minėtą pastatą, todėl nustojo mokėti už patalpų nuomą.

Lietuvos diplomatai išsirinko pakankamai geros būklės pastatą, į kurį ambasada galėtų persikelti tuoj pat, tad nereikės išlaikyti laikinų patalpų nuomai. Be to, dabartiniai pastato savininkai sutinka, kad

šiais metais būtų sumokėta tik 5% pirkimo kainos, tai yra 750 000 litų. O likusi suma – 14.5 mln. litų turės būti sumokėta 2003 metų viduryje. 11.5 mln. litų sugrįžtų Prancūzijos Vyriausybei pervedus pinigų už iš Lietuvos nupirktą prieškarinio ambasados pastatą.

Šių metų liepos 1 d. baigiasi ir ambasados Berlyne nuomojamų patalpų sutartis. Prieita prie išvados, kad toliau nuomoti esamą pastatą netikslinga (šiuo metu metinė nuoma siekia pusę milijono litų, kainos vis kyla) ir geriausia išeitis – įsigyti nuosavą pastatą. Juolab kad daugelio šalių, tarp jų Latvijos ir Estijos ambasados, Vokietijoje įsikūrusios nuosavuose pastatuose. Berlyne buvo atrinktas Lietuvos poreikius atitinkantis, prestižinėje sostinės vietoje, gero išplanavimo pastatas, į kurį galima įsikelti nuo šių metų liepos 1 d., kai nutraukiama nuoma dabartinėse diplomatinės atstovybės patalpose.

Už visiškai suremontuotą pastatą sostinės centre, prie pat Federalinės Vyriausybės ir Bundestago rūmų, Lietuva per ketverius metus turės sumokėti daugiau kaip 18 mln. litų. Pirmoji 7.8 mln. litų (2.25 milijonų eurų) įmoka turės būti sumokėta iki 2003 m. birželio 30 d., o per vėlesnius trejus metus – po 3.45 mln. litų (1 mln. eurų). Dalį šio pastato pirkimo lėšų ketinama padengti pardavus Berlyne turimą žemės sklypą, kuriame Lietuva ketino statyti ambasadą. Tačiau dėl lėšų stygiaus projektas liko neįgyvendintas.

sporto salės, aikštynai, kompiuterių klasės bei kita mokyklų materialinė bazė.

Pastarųjų metų statistiniai duomenys rodo, jog, mažėjant vaikų užimtumui, pastebimai didėja jų nusikaltamumas. Narkotinių ir psichotropinių medžiagų vartojimas tarp vaikų plinta ne tik didmiesčiuose, bet ir rajonuose. Remiantis Informatikos ir ryšių departamento prie Vidaus reikalų ministerijos duomenimis, 2001 metais per tris vasaros mėnesius vaikai padarė 1 334 nusikaltimus.

Kunigai – agentais?!

ELTA. Kairiosios daugumos balsais LR Seime priimtas Operatyvinės veiklos įstatymas kelia Bažnyčios susirūpinimą. Lietuvos vyskupų konferencijos pirmininkas arkivyskupas Sigitas Tamkevičius informavo Eltą, kad šio įstatymo projekto svarstymo metu buvo atmestas teikiamas siūlymas, kad slaptaisiais operatyvinės veiklos bendradarbiais negali būti dvasininkai. Lietuvos vyskupų konferencija apgailestauja, jog atsisakyta nuostatos, kad operatyvinei veiklai negali būti verbuojami dvasininkai. Bažnyčios persekiojimo laikais sovietinis saugumas verbavo kunigus būti kolaborantais, tačiau netoleruotina, kad tai būtų daroma laisvoje Lietuvoje. Kunigai, klausydami išpažinčių, privalo griežtai išlaikyti išpažinties paslaptį. Todėl minėtos nuostatos nebuvimas priimtame Operatyvinės veiklos įstatyme – tai bandymas pakirsti pasitikėjimą katalikų kunigais, pabrėžia arkivyskupas Sigitas Tamkevičius.

Žudikai spruko į Londoną

Šiaurės Airijos detektyvai, ieškantys dviejų lietuvių dėl kitų dviejų savo tautiečių nužudymo, pranešė, jog ieškomi asmenys pabėgo į Londoną. Brutali nusikaltimą tirianti policija jau išplatino plakatus su įtariamųjų – 21 metų Vitalijaus Sedovo ir

18 metų Juliaus Aguonio nuotraukomis. V.Sedovas ir J.Aguonis dingo, kai prieš savaitę ten pakeleje buvo rasti kitų dviejų žiauriai subadytų lietuvių kūnai. Atrodo, kad nužudytieji yra buvę jų bendrakeiviai 27 metų Vaidas Franckevičius ir 32 metų kaunietis Vitalijus Jasinskas. Šiame kontekste buvo sulaikyti, bet paleisti dar du lietuviai. Jie bus išsiųsti iš Didžiosios Britanijos.

Lietuviai į Švediją vežė narkotikus

Pietų Švedijos pasienyje įkliuvo moteris ir vyras iš Lietuvos, bandę į Švediją įvežti 3.5 kg narkotinių medžiagų. Lietuviai buvo sulaikyti ant Danijos sostinės Kopenhagą ir Švedijos miestą Malmö jungiančio tilto. Lietuvos piliečiai vyko iš Danijos. Manoma, kad narkotikus į Švediją bandžiusi įvežti porėlė specialiai pasirinko 16 kilometrų ilgio tiltą, nes tarp Danijos ir Švedijos nėra griežtos muitinės kontrolės. Pareigūnai tikrina tik kai kuriuos automobilius. Dokumentus parodyti paprašomi dažniausiai tik ne europietiškos išvaizdos keliautojai.

Alytaus kalėjime – 207 ŽIV (HIV) atvejai

ELTA. AIDS centro specialistams ištyrus dar vieną kraujo mėginių siuntą iš Alytaus, nustatyti 45 nauji žmogaus imunodeficitu viruso (ŽIV, angliškai HIV) nešiotojai griežtojo režimo pataisos darbų kalėjime. Naujausiais duomenimis, čia nustatyti jau 207 ŽIV infekuoti asmenys.

Per kelias savaites ištirta 1 027 iš maždaug 1 950 Alytuje kalinčių nuteistųjų kraujo mėginių. Alytaus kalėjimas yra vienintelis ŽIV židinis Lietuvos kalėjimų sistemoje.

Rengiant apžvalgą naudotasi Lietuvos spauda, ELTA, BNS ir LGTIC biuleteniais.

Neužmirštama Spaudos Diena

Spaudos Dienos organizatorė ir pravedėja – šaunioji Lolita Kalėda.

Nuotr. Danny Kalėdos.

Dar taip neseniai atviromis burnomis jau kalbėjome apie Sydnejaus Lietuvių Klubo uždarymą ir tuo pačiu palaidojimą lietuvių bendruomenės veiklos. Juk be centro bet kokia veikla būtų pasidariusi neįmanoma. Ačiū Dievui, tą mūsų "mirtį" išgelbėjo atėję į Klubą Valdybą žmonės su talentu ir meile degančiomis širdimis padėti artimui ir Lietuvai. Pirmininkauti atėjo jau praeityje gilią vagą išvaręs Alis Migus, kaip gyvasis sidabras 40 metų lietuvių bendruomenėje besisukantis Laurie Cox. Ne visi mes išmokome angliškai, bet Laurie išmoko laisvai kalbėti ir rašyti lietuviškai. Atėjo ir naujas emigrantas iš Lietuvos – Gintaras Janulevičius. Į Klubą raštinės vedėjos kėdė atsisėdo amžinu šypsniu ir draugiškumu švytinti nauja lietuvė, buvusi Lietuvos kariuomenės kapitonė, žurnalistė Lolita Kalėda. Apie pastarosios paskutinį renginį ir norėjome pasidalinti savo mintimis bei išpučiais.

Lolitos Kalėdos organizuotas renginys – Spaudos Diena buvo ne tik grandiozinis, bet ir kvapą savo naujoviškumu gnaužianti šventė. Ji buvo skirta lietuvių spaudos, kalbos ir knygos dienai paminėti.

Gegužės 26-tąją Lietuvių Klubo didžioji salė buvo papuošta giliomis mintimis bylojančių antraščių plakatais, stalai baltai uždengti ir pilni įdomių gėrybių: žurnalistinių patiekalų ir kūrybinių "popierių". Iš jų buvo specialiai tai dienai skirtas Aldonos Virtuvės meniu, dvylikos puslapių naujas laikraštis "Pastogiukas", informacinis biuletenis – "Kaip laikraštis yra pagaminamas", "špagalkės" su klausimais Spaudos Konferencijai, programos bei iš laikraščių sulankstytos kepurės. Stalai papuošti gyvų gėlių puokštėmis. Žiūrovai, kurie tą dieną buvo žurnalistais, galėjo atsigaivinti įvairių pavadinimų gėrimais: pvz. "Kūrybos eliksyras", "Mūsų Pastogės" prakaito lašas" ar paragauti "Cenzūros". Dar vienas šurpizas buvo ant metalinių padėklų sudėti į laikraštinių popierių suvynioti "Malonūs netikėtumai" (saldainiai) ir "Juozo kulkos" (Juozo Kalgovo iškepti pyragėliai su slyvom ir kumpiu). Įėjimą į salę ir sceną puošė modernistinės gėlių puokštės, Danos Gailiūnienės padarytos iš laikraštinių popierių. O salės gale, apšviestuose stenduose buvo surengta 50 metų sydnėjiškių veiklą atspindinti Spaudos Panorama, kurią sukūrė Nijolė ir Algis Bučinskai bei Jadvyga ir Juozas Dambraskai. Visko nesuminėsi,

nes salėje švietė ryškios lempos, kurios buvo sumontuotos taip pat šios dienos atmosferai kaitinti.

Spaudos Dieną atidarė ir vedė pati organizatorė Lolita Kalėda, kuri buvo pasipuošusi "Mūsų Pastogės" puslapiais. Paaiškinusi žiniasklaidos ir apskritai žodžio svarbą mūsų gyvenime, Lolita pakvietė visus žiūrovus būti šventės šeimininkais, t.y. būti žurnalistais, o "Mūsų Pastogės" leidėjus pakvietė dalyvauti Spaudos Konferencijoje. Pagrindinį pranešimą skaitė ir "Mūsų Pastogės" rūpesčiais dalinosi Spaudos Sąjungos Valdybos vicepirm. Vytautas Doniela. Redaktorė Dalia Donielienė, Bibliotekos vedėja Jadvyga Burokienė, Spaudos Sąjungos Valdybos pirm. Vytautas Patašius ir sekretorius Vytenis Šliogeris atsakė į svarbius žiūrovų-žurnalistų klausimus.

Po Spaudos Konferencijos, pristačius naujus virtuvės "Pas Aldoną" žurnalistinius patiekalus (pvz.: "Lietuvos ryto" pusryčiai", "paparacų muštiniai" ir t.t.), prasidėjo muzikinė programos dalis. Skambias dainas atliko mėgiamas Sydnejaus lietuvių choras "Daina" (dirigentė – Jacinta Mikutė, akompanuotojas – Ramutis Zakarevičius) ir operos solistas (neseniai atvykęs iš Lietuvos) Antanas Zakarauskas. Pastarajam publika plojo ir į sceną kvietė net uždangai nusileidus.

Atgijusi publika idėmiai klausėsi Lolitos Kalėdos parengto pranešimo apie laikraščio gamybinį kelią ir jo buitinę vertę.

Tikrasis biznis ir Spaudos Dienos kulminacija prasidėjo, kai scenoje profesionalia kalba Aukcioną pradėjo Lietuvos TV žurnalistas ir režisierius Aurelijus Šliavas. Žiūrovai pirkė daiktus nematydami jų, tik pasitikėdami Aurelijaus literatūriniu apipavidalinimu ir šmaikščiu žodžiu. Asistentė Lolita nesitikėjo tokio didelio šurmulio, nes į "Mūsų Pastogės" aukų dėžutę krito stambūs banknotai. O varžytojai varžėsi dėl šluotos, Lietuviškos degtinės butelio, bombos – milžiniško arbūzo, masažo pirštinių, "kavinės", "personalinio kompiuterio" ir kitokio kilnojamo ir nekilnojamo turto – jo dar nematę.

Kokia šventė be apdovanojimų? Spaudos Dienos proga "Mūsų Pastogės" redaktorė Dalia Donielienė ir Spaudos Sąjungos Valdybos pirmininkas Vytautas Patašius įteikė kelias dešimtis padėkų laikraštį remiantiems ir laikraščiui dirbantiems asmenims. "Be jūsų visų pagalbos laikraščio leidimas būtų daug sunkesnis ir turinys daug skurdesnis", - savo padėkos žodyje pabrėžė Spaudos Sąjungos Valdybos pirm. Vytautas Patašius.

Scenoje – madų parodo "Spaudos Iliuzijos" dalyviai ir dizaineriai. Nuotr. D.Kalėdos.

Spaudos Konferencijoje aktyviai dalyvavo visi: ir MP darbuotojai, ir Spaudos Sąjungos Valdybos nariai, ir žiūrovai. Nuotrauka Danny Kalėdos.

Madų parado "Spaudos Iliuzijos" dalyvės. Iš kairės: "Mūsų Pastogės" karalienė (Jacinta Mikutė) ir Miss "Mūsų Pastogė" (Renata Popenhagen). Nuotr. Danny Kalėdos.

O paskutinėje šventės dalyje vyko lietuvių dizainerių: Martynos Reisgienės, Genovaitės Mikus, Ramonos Ratas-Zakarevičienės, Jadvygos Burokienės, Danutės Skorulienės ir Irenos Dudaitienės – "Spaudos Iliuzijų" madų paradas (žiūrėkite nuotr. apačioje). Modelius ir modeliuotojus vaizdingais žodžiais pristatė Ramona Ratas-Zakarevičienė. Ispūdingiausias modelis buvo Miss "Mūsų Pastogė", sukurta darbščiosios Martynos Reisgienės. Kiekvienas modelis ne tik demonstravo savo drabužį, kuris buvo "pasiūtas" iš "Mūsų Pastogės" senų laikraščių, bet ir atliko tam tikrą žurnalistinę rolę. Spaudos šventė užsibaigė Antano Šabaniausko "Spaudos valsu".

Kariškai programa prasidėjo 2 val. po pietų ir laiku pasibaigė 4 val. 15 min., kaip ir buvo skelbta.

Spaudos Dienoje dalyvavo apie 150 žmonių – daugiau vyresnės kartos atstovų, kurie neslėpdami pasitenkinimo dėkojo organizatorei Lolitai Kalėdai už tikrai gražią ir naujovišką šventę. Buvo pasigesta jaunimo – skautų, kurie tą pačią dieną Klube turėjo sueigą ir turbūt patinęjo pasilikti tokia tikrai naujoviskame ir šiuolaikiškai surengtame renginyje. Remkime vieni kitus ir džiaukimės turėdami naujų ir kūrybingų lietuvių mūsų bendruomenėje.

Antanas KRAMILIUS ir Ramona RATAS-ZAKAREVIČIENĖ

Ryškiai keičiasi lietuviška šeima

Mokslininkų atliktas tyrimas atskleidė Lietuvoje vykstančius ryškius šeimos pokyčius – šeimos kuriamos sulaukus vis vyresnio amžiaus, vyresnio amžiaus moterys gimdo vaikus, vis daugiau porų gyvena nesusituokusios („susimėtę“), daugėja vaikų, gimusių ir augančių neregistruotose šeimose, kurios, kaip rodo tyrimai, yra mažiau stabilios ir kuriose pareigos bei atsakomybės jausmas už vaikų priežiūrą ar mokymą yra silpnėjęs.

Emė sparčiai daugėti vaikų, kuriuos gimdo vienišos motinos, ima dominuoti vienavaiškės šeimos arba pasirenkama savanoriška bevaikystė. Nemaža dalis žmonių sąmoningai nekuria šeimų, likdami vieniši. Tokius pokyčius parodė Demografinių tyrimų centro atliktas tyrimas, kurį iš dalies finansavo Socialinės apsaugos ir darbo ministerija.

Mokslininkai atkreipia dėmesį, jog šeimos vertybėms ir šeimos narių elgsenai didžiausią poveikį daro rinkos santykių aplinka, didėjanti visuomenės tolerancija bei stiprėjantis individualizacijos procesas. Tyrimas parodė, kad tokiems pokyčiams visuomenė vis labiau pritaria.

Beveik pusė (45.5%) visų respondentų neregistruotų šeimų daugėjimą vertina neutraliai (tai yra „nei gerai, nei blogai“). Tik nedidelė dalis respondentų (14.7%) tokio šeimos tipo plitimą vertina teigiamai („gerai“ ar „labai gerai“) ir dar gana nemaža dalis mūsų gyventojų į neregistruotas šeimas žiūri nepalankiai. Net 39.8% respondentų atsakė, kad tokių šeimų gausėjimą jie vertina „blogai“ ar net „labai blogai“. Respondentų, pareiškusių radikalios nuomos, buvo labai nedaug – kad tai yra „labai gerai“ atsakė 1.6%, „labai blogai“ – 6.4%.

Mokslininkai pažymi, jog su kiekviena jaunesne karta stiprėja neutralus ir palankus požiūris į neregistruotų šeimų plitimą ir silpnėja – neigiamas.

Nors į neregistruotas šeimas jau žiūrima gana neutraliai, dauguma tiek moterų, tiek vyrų pirmenybę atiduotų vedybomis sukur-

tai šeimai (77.4% moterų ir 73.6% vyrų).

Tačiau Lietuvoje, kaip katalikiškos kultūros šalyje, nuostabą kelia tai, jog nemažai respondentų (13.6%) pirmenybę atiduotų šeimai, kuri prasideda gyvenimu kartu be vedybų, nors ir turint tikslą vėliau susituokti. Šitaip galvoja daugiau vyrų negu moterų. Be to, nemaža dalis respondentų (17.3% vyrų ir 12.1% moterų) mano, kad šeima, kuriama vedybomis, yra „pasenęs dalykas“. O tarp 18-24 metų respondentų taip manančių yra net penktadalis (19.5%).

Mokslininkai atkreipia dėmesį, jog požiūris į ne santuokoje gimusių vaikų gausėjimą yra kur kas mažiau tolerantiškas nei į neregistruotų šeimų plitimą. Neutraliai tokį reiškinį vertina beveik trečdalis, neigiamai – apie du trečdalius apklausos dalyvių.

„Akivaizdu, kad mūsų visuomenė į tai tebežiūri gana skausmingai, ir dauguma dar išsaugoja nuostatą, jog vaikas turi gimti šeimoje, kur yra motina ir tėvas. Ir ne tiek jau labai svarbu, ar ta šeima yra registruota, ar neregistruota“, – daro išvadą tyrimo autoriai. Nors gana rezervuoti žiūrėti į nesantuokinių vaikų gimimą, visuomenėje dominuoja pažiūra, kad tai yra moters reikalas. „Tai yra jos apsisprendimo teisė ir tam ji turi turėti galimybę“ (83.7%).

Kodėl vedybos mažėja ar jos atidedamos vyresniam amžiui?

Dauguma respondentų (apie 90%) mano, kad vedybų mažėjimą ar jų atidėjimą lemia ekonominės sąlygos (tai įvertino kaip „labai svarbu“ ar „svarbu“). Vertinant šią problemą dažniausiai buvo nurodomas atsakymas „sunku įsigyti būstą“. Jį pateikė net 94.4% respondentų; 53.3% tai įvertino kaip „labai svarbu“, 41.1% – „svarbu“. Tarp rimčiausių problemų tai nurodė kone visi respondentai vienbalsiai, nepriklausomai nuo lyties, amžiaus bei išsimokslinimo ir net gyvenamosios vietovės.

Beveik tokios pat svarbos problema yra ir ta, kad „jauniems žmonėms sunku susirasti darbą“ (tai nurodė 92.3%, iš jų 51.9

% įvertino kaip „labai svarbu“, 40.4% – „svarbu“). Dar viena ekonomine vedybų mažėjimo ar atidėjimo priežastimi apklaustieji nurodė tai, kad „nepakanka pajamų, reikalingų kurti šeimą“. Retkarčiais nurodoma ir tokia priežastis, kaip augantis jaunų žmonių noras būti nepriklausomiems ir išvengti įsipareigojimų partneriui.

Nors tyrimas parodė, kad visuomenėje vyrauja labai didelis susirūpinimas dėl gimstamumo mažėjimo – 92.5% respondentų mano, kad tai yra neigiamas reiškinys – mokslininkams nerimą kelia ir tai, jog kiekviena jaunesnė karta į vienvaikių šeimų plitimą žiūri vis neutraliau ar net teigiamai. „Akivaizdų susirūpinimą dėl tokių šeimų plitimo išsako tik vyresni nei 35 metų respondentai (daugiau kaip pusė respondentų). Taigi, tik vyresnės kartos čia įžvelgia problemą. Tai iš esmės reiškia vienvaikių šeimų modelio įsigalėjimą“, – daro išvadą tyrimo autoriai.

Sociologų tyrime pateikiant įvairius teiginius, buvo bandyta išsiaiškinti, kokią reikšmę Lietuvos žmonių gyvenime turi vaikai. Rezultatai akivaizdžiai rodo, kad, nepaisant įvairių pokyčių, pastaruoju dešimtmečiu įvykusių šeimos gyvenime, vaikai išlieka labai svarbiu asmeninės laimės elementu, svarbia emocine ir socialine vertybe. Absoliuti respondentų dauguma nurodė, kad vaikų buvimas šalia ir galimybė jais rūpintis, buvimas geru tėvu ar motina

teikia didelį džiaugsmą ir pasitenkinimą gyvenimu. Jaukūs namai bei vaikai daugumai asocijuojasi su laime ir saugumu.

69.4% respondentų mano, kad „artimiausias ryšys, kokį tik su kuo nors galima turėti, yra ryšys su savo vaikais“, ir daugiau nei pusė (53.6%) sutinka, kad „neturint vaikų negalima būti tikrai laimingam“.

Tačiau į klausimą, ar ketina ateityje turėti (daugiau) vaikų, 59.3% respondentų atsakė neketinantys to daryti, o 19.6% – nežino arba nėra dėl to tikri.

Tyrimo duomenys rodo, kad svarbiausia nenoro turėti (daugiau) vaikų priežastis yra tėviškas susirūpinimas dėl savo vaikų ateities. Šią priežastį nurodo 71.1% respondentų. Antra pagal svarbumą priežastis būtų materialiniai motyvai. 41.1% respondentų teigia, jog „dar vienas vaikas per daug kainuotų“.

Tačiau tuo pat metu, kai vaikai laikomi didele vertybe, gimstamumas Lietuvoje ir toliau dramatiškai mažėja. Palyginti su 1990 m., suminis gimstamumo rodiklis (vidutinis vaikų, kuriuos moteris pagimdo per savo gyvenimą, skaičius) nuo 2.02 sumažėjo iki 1.27. Šiuo metu Lietuvoje yra pasiektas toks gimstamumo lygis, kuris nebeužtikrina demografinės pusiausvyros, ir karta nebeįsikeičia kartos. Paprastais žodžiais, šiuo metu tauta pradeda išmirti.

ELTA, „L.r.“, „M.P.“

Spiritą gamino ir šitaip

Arvydas Lekavičius

Kauno nusikaltėliai sugalvojo ir įgyvendino bene didžiausią nuo Nepriklausomybės atkūrimo laikų aferą, susijusią su spiritu. Manoma, kad aferistams tai davė apie 50 milijonų litų pelno. Gerai organizuota nusikaltėlių grupuotė apie pusantų metų iš Panevėžio „Semos“ gamyklos dideliais kiekiais pirkė langų ploviklį, iš kurio pagrindžio fabrikelyje buvo gaminamas ir pardavinėjamas spiritas.

Nusikaltimą narpliojantys teisėsaugininkai tiria, ar sukčiams talkino „Semos“ darbuotojai. Neatmetama, kad jie pakeisdavo techninio skysčio receptūrą – padidindavo spirito kiekį. Tai paaiškėjo po to, kai Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos pareigūnai ilgai rengtos operacijos metu Jonavos rajone demaskavo pagrindinius spirito gamybos įrengimus.

Moderni spirito gamybos aparatūra buvo sumontuota Jonavos rajono Satkūnų kaimo vienkiemyje. Jis yra nuošalioje vietoje. Iš sodybos iki netoliese esančios kūdras buvo nutiestos apie 200 metrų ilgio žarnos, kuriomis siurbtas spirito gamybai reikalingas vanduo. Viduje veikė speciali garinimo ir šaldymo aparatūra. Pagamintas spiritas buvo supilamas į specialias talpyklas, kurias vėliau nupirkdavo smulkūs spirito prekeiviai. Spiritas po Lietuvą dažniausiai buvo išvežiamas nedideliais kiekiais lengvaisiais automobiliais.

Turima duomenų, kad dalis pagaminto spirito buvo atskiedžiama, supilstoma į degtinės butelius ir pardavinėjama parduotuvėse. Būta bandymų spiritą dideliais kiekiais išvežti ir pardavinėti Skandinavijos šalyse. Per kratą vienkiemyje buvo rasta daugiau kaip 5 tonos langų ploviklio bei tona jau pagaminto ir parduoti parengto spirito. Manoma, kad tokį cechą galėjo įrengti tik aukštos kvalifikacijos technologas, ne vienerius metus dirbęs degtinės gamykloje.

Šis fabrikėlis veikė apie pusantų metų. Darbas buvo nutrūkęs tik kelias dienas, kai dėl įvairių priežasčių iš „Semos“ nepavykdavo gauti tinkamo langų ploviklio. Per mėnesį šiame pagrindiniame fabrikelyje buvo pagaminama apie 100 tonų spirito. Jį pardavę nusikaltėliai gaudavo apie milijoną litų pelno.

Šiame fabrikelyje dirbo trys žmonės.

Jiems vadovavo iki šiol į policijos akiratį nepatekęs 50 metų buvęs barmenas Algimantas Bartkus. Teismas leido šį kaunietį suimti 30 dienų. Pareigūnai jau spėjo areštuoti jo turtą, kurio vertė – 300 000 litų. Manoma, kad jis buvo tik samdomas darbuotojas. Yra duomenų, kad pagrindinei prekybai vadovavo vienas Kauno Vilijampolės nusikalstamo susivienijimo lyderių – Deividas Ganusauskas, pravarde „Mongoliukas“.

Be Vilijampolės nusikalstamo susivienijimo, iš šio nelegalaus verslo turtėjo dar dvi grupuotės, kurios buvo įsteigusios tris pagrindinius spirito gamybos fabrikėlius. Kai kuriais duomenimis, šias grupuotes dengė buvę ir esami policijos pareigūnai. Šios grupuotės viena su kita nuolat grūmėsi dėl įtakos „Semos“ gamykloje bei dėl spirito prekybos zonų. Buvo atvejų, kai vienos grupuotės lyderiai siūlydavo „Semos“ specialistams didelius pinigus vien už tai, kad šie konkurentams pardavinėtų pagal visus reikalavimus pagamintą langų valiklį, iš kurio neįmanoma pagaminti spirito.

„Semos“ gamykla nuo 2000 m. pradžios iš viso pardavė apie 4 milijonus litų langų ploviklio bei kitų įvairių mažai nuo spirito besiskiriančių tirpiklių. Pareigūnų duomenimis, apie 80% šios produkcijos buvo perdirbama pagrindiniuose fabrikeliuose. Didžiąją dalį šios produkcijos pirkė penkios Kauno bendrovės – „Ogis“, „Romantika“, „Algveda“, „Dasta“ ir „Senauja“. Tačiau produktai šių bendrovių sandėliuose taip ir nepasirodydavo – jie iškart būdavo perparduodami neegzistuojančioms bendrovėms ir patekdavo į pagrindinius fabrikėlius. Apytiksliais skaičiavimais, prekeiviai valstybei padarė apie 90 milijonų litų nuostolį.

Tai, kad Kauno nusikaltėliai „Semos“ gamykloje nuolat dideliais kiekiais perka langų valiklį, o paskui iš jo gamina spiritą, Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos pareigūnai buvo atskleidę dar pernai pavasarį. Jau tuomet nusikaltėliai valstybei buvo padarę 30 milijonų litų nuostolį. Paaiškėjus šiems skandaliniams faktams tuometinė Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos vadovybė net kelis kartus Vyriausybei pasiūlė įvairius būdus, kaip užkirsti kelią šiems nusikaltimams. Tačiau į šį pasiūlymą niekas neatsižvelgė – aferą buvo tęsiama, o jos mastai keliskart padidėjo. („L.r.“)

Klaipėda švenčia 750

Naujoji Klaipėda. „Lietuvos Jūrų Laivininkystės“ administracijos pastatas.

ELTA. Vienas seniausių Lietuvos miestų Klaipėda, rugpjūčio 1-ąją švenčianti 750 metų sukaktį, pradeda jubiliejinių renginių ciklą. Gegužės 28 d. pirmieji lankytojai buvo pakviesti į jubiliejui skirtą istorinę parodą „Klaipėdai – 750. Praeitį, dabartis ir ateitis“ Mažosios Lietuvos istorijos muziejuje. Organizatorių teigimu, ši paroda yra vienas svarbiausių Klaipėdos jubiliejinių metų programos „Miestas, kuriame aš noriu gyventi“ renginių, mat visa jos medžiaga komponuojama ir pateikiama taip, kad bet kuris lankytojas galėtų lengvai suvokti septynių su puse šimtmečių Klai-

pėdos istorijos zigzagus. Apsilankiusieji parodoje galėjo pamatyti, kaip atitinkamais laikotarpiais keitėsi šis paribio kultūros miestas, kuriame gyveno ir kūrė įvairių tautų atstovai bei įžymios asmenybės, kaip buvo statomas ir plėtėsi uostas.

Užėiti į muziejų lankytojus kviečia dailininko Anatolijaus Klemencovo sukurtos figūros „Gimtadienio angelai“, kurios, pasak autoriaus, simbolizuoja šviesiasias ir tamsiasias vienintelio Lietuvos uostamiesčio istorijos puses. Paroda suteikia puikią galimybę klaipėdiečiams ir jų svečiams vienoje vietoje pamatyti, kokia buvo, yra ir bus Klaipėda. □

Aliutės kampelis

Jadvygos pirmoji meilė

Kai lenkai didžiajam Lietuvos kunigaikščiui Jogailai pasiūlė vesti Jadvygą, ji buvo tik penkiolikos metų, o Jogaila jau apie 40. Jadvyga, Vengrijos ir Lenkijos karaliaus Liudviko duktė, jau buvo karūnuota Lenkijos karalienė, bet jos karališkų norų niekas nepaisė. Jinai gi norėjo ištekti už savo vienmečio Austrijos kunigaikščio Vilhelmo, su kuriuo buvo sužadėta būdama 7 metų ir kurį ne kartą buvo sutikusi ir pamilusi. Vilhelmas irgi labai norėjo vesti Jadvygą ir, sužinojęs apie lenkų ponų kėšlus, su dideliu būriu riterių ir su gausiom dovanom atvyko į Krokuvą ir apsistojo karališkoje pilyje Vavelyje. Ten jis susitiko su Jadvyga. Grėsi didelis skandalas. Tais laikais buvo paprotys, kad jei sužadėtiniai, sulaukę 12 metų, nors trumpą laiką kartu (t.y. toje pačioje vietoje) pagyvena, tai jau laikomi vedę. O jie tuo laiku jau turėjo po 14 metų.

Vilhelmas ko greičiausiai buvo iš pilies išvarytas, bet dar ilgai slapstėsi Krokuvos apylinkėse. Jadvyga bandė jėga išsiveržti iš pilies rūmų ir vėl susitikti su Vilhelmu – ir gal net su juo pabėgti. Pasak istoriko Dluogošo, kartą ji su kirviu prisiartinio prie pilies vartų ir įnirtusi ėmė juos kapoti. Tik nužemintas Lenkijos iždininko maldavimas ją nuramino.

Nugalėjusi save, ji išsiuntė du laiškus. Vieną Vilhelmui, kad ji išteka už Jogailos ir kad Vilhelmas išvažiuotų iš Lenkijos. O antrą – pakviesti Jogailą į Krokuvą. To laiško tikslas buvo pažiuoti, kaip Jogaila atrodo, nes Vilhelmo šalininkai skleidė gandus, kad Jogaila – baidyklė, apžėlęs lyg žvėris ir apskritai baurus žmogus.

Pati Jadvyga arba neturėjo Jogailos atvaizdo, arba nepakankamai pasitikėjo dailininku, tai nusiuntė savo dvariskį Zavišą Olesnickį Jogailos pasitikti ir jai atraportuoti. Zaviša buvo maloniai sutiktas ir grįžęs papasakojo, koks tai nepaprastas ponas, ir jį taip išgyrė, kad Jadvyga pradėjo prie jo linkti.

Atvykęs Jogaila iš karto užėjo pas Jadvygą ir gerėjosi jos grožiu ir būdu. Susituokus Jadvyga buvo vyro lepinama (begalės pinigų buvo skiriama skanėstams importuoti) ir su juo gražiai išgyveno 14 metų.

5

„Gegutės“ šokėjai deklamuoja eilėraštį „Mano Mamytė“.

Nuotr. L.Tigani

čiama pagal anglų-amerikiečių tradicijas. Bažnyčia iki šiol taip pat švenčia „Mothering Sunday“. Motinos Diena švenčiama pagal šalies papročius ir tradicijas.

Jau 1529 m. Lietuvos Valstybės Statute numatyta, kad vaikai privalo globoti tėvą/motiną senatvėje. Motinos žodis lietuvių kalboje dažnai išplėstas įvairiomis malonybinėmis priesagomis kaip: motinė, motinytė, motulė, motušėlė. Tokių žodžių priskaitoma iki 70. Mūsų dainose iškeliama nuolatinis motinos rūpestis kūdikiu ir jos gerumas. Todėl ir pačios laimingiausios vaikų dienos yra „pas motulę“, kurias dainose prisimena ne tik nutėkėjusi duktė, bet ir svetiman kraštan patekę sūnus.

Lietuvoje nuo 1929 m. nutarta Motinos Dieną švęsti ir rengti minėjimus pirmą gegužės sekmadienį. Tačiau Lietuvoje simbolinė motina buvo liūdna, skausmo išvagotu veidu, ji daug iškentėjusi dėl savo vaikų ir tautos. Tik nepriklausomoje Lietuvoje ji jau kitokia ir naudojasi visomis teisėmis kaip ir šiandien. Išėjimo motina, gyvenusi tarp dviejų kultūrų, stengiasi auklėti savo vaikus pagal savo prosenelių ir naujo krašto tradicijas. Tačiau motina visuose pasaulio kraštuose turi tą patį motinystės jausmą, kuris reikalauja pasišventimo auginant vaikus. Norėdamos išauginti jaunąją kartą lietuviškoje dvasioje, išėjimo motinos svečiuose (svetimuose) kraštuose stengiasi vaikams perduoti lietuvišką žodį, supažindinti su lietuviškom tradicijom per lietuvių liaudies dainas ir šokius.

Irena pasveikino visas motinas ir močiutes, kurios vaikams ir vaikėčiams davė meilės, pasiaukojimo dėl jų geresnio gyvenimo, puoselėja fizines ir dvasines žmogiškiausias savybes ir paruošia vaikus savarankiškam gyvenimui.

Po paskaitos tęsėsi mažųjų ir choristų pasirodymai. Muzikinę dalį pravedė choro „Viltis“ dirigentė Aldona Lipšytė-Scano, akompanavo Aldo Kovacs, mažųjų taut. šokių grupei „Gegutė“ – Birutė Liebich.

Pirmiausia taut. šokių grupės vaikai:

David, Laura, Hannah, Katelyn, Clare, Aleksas, Miranda, Linas, Alana, Elana ir kiti pašoko 2 šokius, paskaitė motinėlei gražiausius jai skirtus žodžius, padainavo „Išėjo tėvelis į mišką...“, o Loretos Čizauskaitės-Tigani mažyliai Aleksas ir Miranda padeklamavo eilėraštį „Du gaideliai“. Nuostabu, kartu ir džiugu išgirsti, kad mamytės stengiasi įdiegti savo vaikučiams lietuvių kalbos svarbumą išėjimoje. Ačiū Joms.

Scenoje švytėjo ir choras „Viltis“. Moteris, pasipuošusios ilgais juodais sijonais su baltom palaidinukėm, pasipuošusios nuostabiais gintariniais karoliais ir gėlyčių puokštelėmis, o vyrai atrodė elegantiškai – juodos kelnės, balti marškiniai ir gražios liemenės su kregždutėmis. Už tas liemenes ir jų idėją turime pareikšti dėkingumą choristui P. Saldukiui. Chorui sudainavus tris dainas – „Mylėkite motiną brangią“, „Kai ateis vakarai“ ir „O, atsimenu namelį“, klausytojai plojo, o susijaudinusios mamytės šluostėsi ašaras.

Po programos gardžiavomės skaniais „židniečių“ vyrų paruoštais valgiais (kugelis ir dešrelės). Vyrai sukosi vikriai, nepriekaištingai. Be to, teko pagerbti švenčiant savo gimtadienį Eimutį Šutą ir choristą Joną Tamošiūną. Jiems sudainuota ilgiausių sveikatingų metų. Taip praėjo ši nuostabi, atmintina diena.

Taigi, choro „Viltis“ dirigentei A. Scano ir choristams šis gegužės mėnuo buvo itin karštas bei darbingas. Po Motinos Dienos minėjimo choras gavo pakvietimą dalyvauti Geelongo Deakin Universitete ruošiamojame „Multicultural Day“. Šis renginys vyko gegužės 9 d. nuo 11 val. ryto iki 3 val. p.p. Jame pasirodė įvairių tautybių šokėjai, dainininkai ir t.t. Teatro paviljone-amfiteatre, su tautiniais rūbais ir spalvų margumais sužavėjom net kelis fotografus. Mes padainavom 4 dainas pritariant akordeonistui ir solistui dr. A. Gružauskui. Dainos nuskambėjo gerai, sulaukėme daug aplodismentų, namo grįžom patenkinti.

R.Skerienė

Motinos Dienos minėjimas Geelonge

Gegužės 5 d. mes atšventėme žiedais papuoštą Motinos Dieną Geelongo Lietuvių Namuose. Ją atidarė ir pravedė ALB Geelongo Apylinkės V-bos vicepir. K. Starinkas, pakviesdamas tarti žodį pirm. S.Šutą. Jis pasveikino ir padėjo atvykusiems svečiams, motinoms, programos paruošėjams, atlikėjams ir visiems, kurie prisidėjo prie šios šventės minėjimo. Tylos minute pagerbėme tas motinas, kurių nebėra mūsų tarpe.

Šiai dienai skirtą paskaitą (čia pateikiama sutrumpintai. Red.) skaitė Irena Skerytė-Luscombe. Ji paminėjo, kad visas pasaulis gegužės mėnesį sveikina ir išskirtinai prisimena gyvas bei mirusias motinas. Motina gimdyvė, motina viso pasaulio, žemės rutulio augalų ir gyvūnų deivė buvo gerbiama net prieš mūsų erą už jos nepaprastus sugebėjimus išauginti pasėtas sėklas. Žemė, kaip visų žemės vaisių gimdytoja, yra šventa ir perkeltine prasme yra žinoma kaip moteris-deivė.

Niekas nežino nuo kada speciali Motinos Diena buvo švenčiama. Senais laikais žmonės nešė gėles ir dovanas, valgių į šventas vietas

parodyti dėkingumą Motinai Gamtai, už visas jos gėrybes žmonėms. Visame pasaulyje tada ir dabar žmonės meldėsi ir meldžiasi ir neša dovanas į jų šventyklas.

Krikščionys Anglijoje išsirinko kovo mėn. dieną, kada jie lankydavo Motiną-Bažnyčią. Tai buvo ketvirtas sekmadienis laike Gavėnios prieš šv. Velykas. Žmonės keliaudavo iš labai toli, kad pasimelstų ir nuneštų gėles ir dovanas Bažnyčiai-Motinai. Dėl to krikščionys ir pavadino tą specialią dieną – Motinos sekmadieniu – MOTHERING SUNDAY.

Ne visose pasaulio šalyse Motinos Diena minima kovo mėn. Dabar ji švenčiama gegužės mėn. Ta tradicija prasidėjo 1907 m. Amerikoje, kai panelė Anna Jarvis norėjo paminėti savo mirusią motiną. Ji užsakė šv. Mišias bažnyčioje ir paprašė kiekvieną parapijietį pasipuošti gvazdikais. Jeigu motina buvo dar gyva, tai prisiegti raudoną gvazdiką, o jei mirusi – baltą. Tuoju po to amerikiečiai ir pavadino gegužės mėn. antrą sekmadienį Motinos Diena.

Čia, Australijoje, Motinos Diena šven-

Pijušo Dulkelės nuotyčiai

Šiandien žemdirbių draugija
Nori pasikviesti Pijų,
Padėkot jam oficialiai
Ir prisiegti jam medalį
Už baisaus šerno nušovimą,
To velniško sutvėrimo!

Šernas iš pasalų pasivijęs,
Paprovė daug avių ir galvijų.
Gandas ėjo, kad jis neėda,
Ir kad pats velnias jame sėdi,
O jei kas jį nušaut panorėjęs,
Sveikas namo jau neparėjęs!

Nukautą jį iš ilčių pažinę,
Tuoju susibūrė kaimynai,
Iškviesi Pijų į valsčiaus salę,
Ir už jo drąsą duoti medalį!
O anksčiau sienas gražiau apkaišę,
Pagerbtam Pijui iškėlė vaišes!

O kai visi prisivaišino,
Tai į daboklę Pijų grąžino,
Iš baismės jam duotos „Magistrato“,
Liko sėdėti dar šešios paros.
Nešauk „muškietos“ be leidimo!
Pijus dabar jau tikrai žino!

Stasio Montvido eilės ir piešiniai

Mūsų Pastogė Nr. 23, 2002.06.10, psl. 5

III Lietuvos Tautinės olimpiados NUOSTATAI

Trečioji Lietuvos Tautinė olimpiada – tai nuoseklus Lietuvos sporto tęstinumas, sporto tradicijų perdavimas jaunesniosioms kartoms, tai stipraus ir reikšmingo šalies kultūrinio bendradarbiavimo pavyzdys ir paskatinimas šalies sportininkams toliau siekti svarių pergalių olimpinėse žaidynėse, pasaulio ir Europos čempionatuose. Tieskamba Lietuvos himnas pasaulyje, tekyla Lietuvos vėliava į pergalių viršūnes.

1. TAUTINĖS OLIMPIADOS LAIKAS IR VIETA

III Lietuvos Tautinė olimpiada vyks 2002 m. birželio 28–30 dienomis Šiauliuose, Trakuose, Vilniuje, Alytuje ir Kaune.

2. VADOVAVIMAS

III Lietuvos Tautinę olimpiadą organizuoja Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintas Organizacinis komitetas. Praktinius pasirengimo Tautinės olimpiados ir vykdymo klausimus sprendžia Organizacinio komiteto sudarytas direktoratas.

Sporto šakų varžybas rengia Lietuvos olimpinio sporto šakų federacijos.

III Lietuvos Tautinė olimpiada rengiama bendromis Kūno kultūros ir sporto departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, Lietuvos Tautinio olimpinio komiteto, Šiaulių miesto, ŠALFAS ALFAS, kitų Lietuvos sporto organizacijų pastangomis.

3. DALYVIAI IR VARŽYBŲ SĄLYGOS

Į III Lietuvos Tautinę olimpiadą rungtyniauti kviečiami geriausi Lietuvos ir užsienio lietuviai bei mišrių šeimų (t.y. lietuvių (ės) ir kitos tautybės) atstovai. Gali dalyvauti vyrai ir moterys, įvykdę sporto šakų kvalifikacinius reikalavimus.

Tautinės olimpiados dalyvių amžių nustato sporto šakos tarptautinės varžybos taisyklės, už dalyvių sveikatos būklę atsako leidimą dalyvauti varžybose išdavę gydytojai.

Į III Lietuvos Tautinės olimpiados varžybų programą įtrauktos tos olimpinės sporto šakos, kurias praktikuojantys Lietuvos sportininkai yra pasiekę tarptautinių laimėjimų. Tai:

1. Baidarių ir kanojų irklavimas
2. Boksas
3. Buriavimas - Kaunas
4. Dviratčių sportas
5. Dziudo
6. Futbolas
7. Graikų-romėnų imtynės
8. Irklavimas – Trakai
9. Krepšinis
10. Lengvoji atletika
11. Orientavimosi sportas
12. Plaukimas - Alytus
13. Rankinis
14. Regbis-7
15. Sunkioji atletika
16. Stalo tenisas
17. Šachmatai
18. Šaudymas – Vilnius
19. Tenisas
20. Tinklinis
21. Vandensvydis - Alytus
22. Žirgų sportas
23. Žolės riedulys

Olimpiadoje dalyvauja miestų, rajonų sporto šakų rinktinės, užsienio valstybių lietuvių rinktinės. Šiaulių miestui suteikiama išimtinė teisė turėti savo atstovus visų miestų rengiamų sporto šakų varžybose.

Varžybose turi teisę startuoti sportininkai ir komandos, įvykdę Lietuvos sporto šakų federacijų paskelbtas normas, laikantis priimtų kvotų. Lietuvos sportininkus atranka Lietuvos sporto šakų federacijos. Individualiosios ir komandinės varžybos vykdomos pagal tarptautines sporto šakos varžybos taisykles bei vadovaujantis sporto šakų federacijų parengtais varžybos nuostatais. Jeigu tarptautinės

LTOK vadovui – pripažinimas

Lietuvos Tautinio olimpinio komiteto (LTOK) prezidentas Artūras Poviliūnas atstovaus Europai Nacionalinių olimpinio komitetų asociacijoje (ACNO).

Gegužės 21 d. Malaizijos sostinėje Kuala Lumpur jis buvo išrinktas į ACNO vykdomąjį komitetą.

Rinkimai vyko ACNO generalinės asamblėjos išvakarėse surengtoje Europos olimpinio komitetų (EOC) nepaprastojoje generalinėje asamblėjoje. Į ACNO vykdomąjį komitetą Malaizijoje reikėjo išrinkti du žemyno atstovus. Pretendentų į šias vietas buvo trys – Tarptautinio Olimpinio Komiteto (IOC) narė švedė Gunilla Lindberg, IOC narys Didžiosios Britanijos atstovas Craig Collins Riedie ir Artūras Poviliūnas. Rinkimuose Švedijos Olimpinio Komiteto generalinė sekretorė 55 metų G.Lindberg surinko 18 balsų, Didžiosios Britanijos Olimpinio Komiteto prezidentas 61 metų G.K.Riedie – 20, o 50-metis A.Poviliūnas gavo 31 balsą. Tad į ACNO vykdomąjį komitetą buvo išrinkti lietuvis bei Didžiosios Britanijos atstovas.

ACNO vykdomąjį komitetą sudaro po 5 atstovus iš penkių žemynų ar regionų. Nuolatinės vietos jame turi Afrikos, Amerikos, Azijos, Europos ir Okeanijos olimpinio komitetų prezidentai, viceprezidentai ir generaliniai sekretoriai, o kiti nariai renkami. ACNO, kuriai dabar priklauso 199 šalių nacionaliniai olimpiniai komitetai, būstinė yra Prancūzijos sostinėje Paryžiuje. Ši organizacija padeda nacionaliniams olimpiniams komitetams keistis informacija ir patirtimi, pasirengti susitikimams su IOC vadovais.

IOC atsižvelgia į ACNO rekomendacijas skirstant įvairių savo fondų lėšas. Artūras Poviliūnas jau ne pirmą kartą renkamas į tarptautinių olimpinio judėjimo organizacijų vykdomuosius komitetus. Nuo 1995-ųjų iki 2001-ųjų jis buvo EOC (Europos Olimpinio Komiteto) vykdomojo komiteto narys.

Artūras Poviliūnas

sporto šakos varžybos taisyklės reikalauja, varžybų dalyviai sporto šakos mandatinei komisijai pateikia draudimo sutartis.

Atidarymo šventėje 2002 m. birželio 28 d. miestų ir rajonų sportininkai vilki vienoda paradine ar sportine apranga.

Sporto šakų varžybų atidarymas ir varžybų prizininkų pagerbimas rengiami varžybų vietose.

4. NUGALĖTOJŲ NUSTATYMAS IR APDOVANOJIMAS

III Lietuvos Tautinės olimpiados individualiųjų ir komandinių rungčių nugalėtojai bei prizininkai nustatomi remiantis sporto šakų varžybų nuostatais.

Individualiųjų ir komandinių (kiekvienas asmeniškai) varžybų nugalėtojai ir prizininkai (2–3 vietos) apdovanojami atitinkamo laipsnio medaliais ir diplomais. Sporto federacijos, savivaldybės, rėmėjai ir kitos organizacijos gali numatyti prizus. Olimpiados organizatoriai apdovanojami padėkos raštais. Neoficiali komandinė įskaita tarp miestų ir rajonų vykdoma olimpinio principu (medalių kiekis pagal koeficientą bei 1–8 vietų taškų suma).

5. PARAIŠKOS IR PRIĖMIMO SĄLYGOS

Užsienio lietuvių organizacijos preliminaras paraiškas dalyvauti III Lietuvos Tautinės olimpiados varžybose Organizacinio komiteto direktoratui pateikia iki

2002 m. gegužės 1 d. Iki 2002 m. gegužės 20 d. Lietuvos sporto šakų federacijos oficialiai paskelbia dalyvius pagal sporto šakas ir rungtis. Iki 2002 m. birželio 1 d. užsienio lietuvių delegacijos ir Lietuvos sporto federacijos Organizacinio komiteto direktoratui pateikia užpildytas nustatytos formos dalyvių (sportininkų, trenerių, teisėjų, vadovų ir kito personalo) anketas Olimpiados akreditacijai kortelei gauti.

Užsienio delegacijų atstovai atvyksta į Lietuvą ir išvyksta savo sąskaita. Lietuvos miestų ir rajonų sportinių delegacijų kelionės išlaidas į varžybų vietą ir atgal padengia komandiruojančios organizacijos.

Organizacinis komitetas, neviršydamas tam nustatytų lėšų, apmoka oficialių užsienio delegacijų narių maitinimo ir nakvynės išlaidas 1 dieną iki varžybų pradžios, jų metu ir 1 dieną po sporto šakos varžybų.

Organizacinis komitetas dengia transporto, varžybų vykdymo bei propagavimo išlaidas.

Užsienio lietuvių delegacijų atvykimo į Lietuvą data, laikas ir dalyvių skaičius pranešami Organizacinio komiteto direktoratui iki 2002 m. birželio 1 d.

Lietuvos sporto šakų federacijos Lietuvos ir užsienio sportininkams sudaro treniruočių sąlygas, o Olimpiados direktoratas tokias sąlygas sudaro iki varžybų ir jų metu. (oficiali informacija)

Alė Liubinienė

Avietė ir likęs gyvenimas

Tėsinys, pradžia MP Nr. 1 (2001)

“Labas, ponas.”

“Ar galiu jums kuo nors padėti?” – paklausęs priejo arčiau, paskleisdamas česnako kvapą.

“Taip...”, – sumurmėjau atsitraukdamas, nežinodama, ką toliau sakyti.

“Panele, ką tu man sakei?”

“Šita... Aš noriu šita...” – nedrąsiai parodžiau ranka į šviesiai žalią sijoną gale kabyklos.

Krautuvininkas jį nukabino ir padavė man.

“Užsisek ir pasimatuok.”

Greitai užsivilkau jį ant savo senos suknelės, džiaugdamasi kaip niekada. Kaip kokia beždžionė kurį laiką sukinėjaisi priešais mažą veidrodį. Kai aš atsisakiau šį sijoną nusiimti ir norėjau su juo apsirengusi eiti namo, jis nusišypsojo.

Pirmą liemenuką nusipirkti buvo sunkiau. Tokio liuksuso aš dar savo gyvenime nebuvau turėjusi. Kai jis ištraukė pilną stalčių gražių, spalvotų, satininių ir apmegztų apatinukų, aš knisau per juos, negalėdama apsispręsti.

Krautuvininkas greitai pastebėjo mano bėdą.

“Panele, galiu jums padėti?”

Aš paraudau, palinguodama galvą. Jis išrinko man ružavą liemenuką, užsidėjo ant savo kumščių, su nykščiais vaizduodamas speniukus.

“Man rodos, kad šis bus tavo dydžio... Ir nėra brangus... Ar tau patinka?”

Apimta gėdos, aš stvėriau iš jo liemenuką ir, suglamžiusi rankose, per prekystalį pastūmiau jam algos maišelį.

“Ar čia užtenka?” – paklausiau jo, nuleidusi akis.

Jis nusišypsojo, peržiūrėjo pinigus, pasilaikė kas jam priklausė ir sudėjo likusius į maišelį.

“Užteko. Duok man liemenuką, aš jį tau įdėsiu į maišelį.”

Bet kol jis susirado maišelį, aš įsikšau liemenuką į kišenę ir išbėgau iš krautuvės.

Iškėlus galvą išdidžiai ėjau gatve, palingindama savo naujo sijono ilgį su kiekviena praeinančios moters suknele. Kada jaunas vyrukas netyčia užkliuvo už manęs ir atsisukęs nusišypsojo, aš buvau tikra, kad tai įvyko tik todėl, kad buvau užsisėgusi tą naują, žalią, ilgą sijoną.

Staiga mažas vaikas, laizydamas saldainių ir išbėgdamas iš saldumynų krautuvės, atsimušė į mane. Aš rankoje suspaužčiau algos maišelį. Ten dar buvo keli šilingai.

Užsinorėjusi saldaus, tuoj apsisukusi sugrįžau. Įėjus į krautuvę pakvipo saldainiais ir šokoladais. Priešais mane stovėjo stiklainis, pilnas “barley sugar” saldainių. Aš iškračiau kelis likusius šilingus ir penus ant prekystalio, parodydama pirštu į stiklainį.

“Aš noriu šito... Šito... Vieną svarą...”

“Tikrai vieną svarą tų virtų saldainių?” – nustebusi, pardavėja paklausė manęs.

“Taip... Aš noriu ju... Ar užteks pinigų?”

– pakartojau jai apsilaužius varvančią seilę.

Ji palingavo galvą, pasakė kažin ką nesuprantamo ir, nuplėšus gabalą popierio, susuko tutele.

“Aš noriu šito... Šito...” – nesulaukdamas saldainių, nekantriai rodžiau į stiklainį.

“Taip... Taip...” – pardavėja pasileido juoktis.

Aš irgi juokiais, stebėdama ją pripildant saldainiais tutele, pasveriant ir pridėdant porą daugiau. Tada ji atsiskaitė pinigus, palikdama mano algos pakelį beveik tuščią. Bet man tai buvo nesvarbu, nes dabar turėjau viską, ko troško mano širdis.

Patenkinta savim, kramčiau virtus saldainius, lipdama į kalną namo. Grįžus į kambarį, užsiraikinau duris, nusiėmiau seną suknelę ir užsidėjau savo naują, ružavą liemenuką. Užsisėgęs jį ir pasitaisius, pasižiūrėjau į veidrodį, stebėdamasi, kokia aš jau buvau subrendusi.

Parodžius savo pirkinį draugėms, grįžau atgal į kambarį ir, atsisėdus ant lo-

vos, kramtydama saldinius svajojau apie tą jauną vyruką, kuris man šiandien nusišypsojo.

“Tikiuosi vėl tave susitikti...” – sušnibždėjau sau, prisimindama jo plačius pečius ir aukštą, liekną išvaizdą.

P A B A I G A

Šia atkarpa baigėsi “Avietė ir likęs gyvenimas”. Dėkojame p. Alei Liubinienai, kad ji savo pasakojimą sutiko pasidalyti su mūsų skaitytojais.

Nuo sekančio MP numerio pradėsime mažai žinomą istorinės vertės rašinį. Tai – buv. LR Prezidento Antano Smetonos prisiminimai, kuriuos jis užrašė 1940 m. vasarą, netrukus po to, kai jis su šeima prie Kybartų peržengė Rytprūsių sieną. Prez. Antanas Smetona pasakoja apie prieš tai Kaune darytus likiminius sprendimus ir kaip, jau Rytprūsiuose, jis buvo spaudžiamas grįžti į sovietų okupuotą Lietuvą. Red.

Iš skautų padangės

Išskylaut, stovyklaut...

Pagal ps. Jeronimo Belkaus dienoraštį spaudai paruošė Vienišas Vilkas

(Tęsinys iš MP nr. 22)

Pirmadienis, balandžio 22 d. Visą naktį lijo, bet nors žemė ir peršlapo, stovyklautojų nuotaika liko ta pati. Vėliavos pakėlimas vyksta saulėje, po to užsiėmimai – mįslės ir susipažinimas. Organizatorės Audrutė ir Kristina. Juokai sklinda po pastatą, o į langus barbenantys lietaus lašai mūsų skautukų nebaugina. Pietums keliaujama į Meksiką – tai vėl Kajaus išradimas. Po trumpos pertraukos, lauke šiek tiek prasiblaivius, žaidžiamas orinis ir kvadratas, bet, dangui ir vėl prakiurus, tenka slėptis viduje. Laikas praleidžiamas žaidžiant slėpynes. Danny Hornas išveda paukštytes ir vilkiukus trumpam pasivaikščiojimui (skautiška prasme). Lietus nusiramina, tad vėliavos nuleidimas įvyksta parado aikštėje, tuo pačiu skelbiami priešpietinių mįslių laimėtojai. Dalis vakarienes – karšti barščiai. Juos skautai su malonumu ryte rijo. Vakare raudonšlipsis išvežami už stovyklos ribų “naktinio gyvenimo” stebėjimui. Nors mėnulis ir švietė lyg žibūrys, bet laukinių gyvulių neteko sutikti. Geltonšlipsis tuo metu, vedami vietos miškininko,

iškeliaavo dviejų valandų stebėjimo kelionėn. Sargyboje – skautai.

Antradienis, balandžio 23 d. Po kojomis dar šlapia, bet dangus pragiedrėjo. Po vėliavos pakėlimo, dalyvaujant 55 stovyklautojams, organizuojamos “atminimo” žaidynės. Jas laimi nauja komanda – tai Renata Popenhagen, Jenna Kazokaite ir Vilija Jurkšaitytė. Tuo metu Kristina ir Danny praveda raudonšlipsis išvyką, susidedančią iš žygiavimo, dainavimo ir kelionės ženklų. Po pietų sesės Belinda organizuoja “lauko virtuvę”. Visa stovykla prisideda prie Raimundo Jurkšaičio statomos didžiulės “požemių ugnia vietės”. Kiekviena grupė gauna uždavinį paruošti dalį valgiaraščio specialiam mėsos ir daržovių patiekalui (mėsa, morkos, cukinijos, kalafioras, česnakas), lengvai pakepta duona ir “pasaldyti širdį” – bananų kompleksas (bananai, šokoladas ir “marsh-mellow”). Stebėtina, kad galutinė išdava tapo gan aukštos kokybės, o jaunosios kartos atstovės Emilija Rupšytė, Magdelina Soulos, Alana Rountree ir Alija Štacionytė parodė kulinarius gabumus, kuriais ne viena šeimininkė galėtų didžiuotis (galbūt rengiasi konkurencijai su Lietuvių Klubo virtuve “Pas Aldoną”). Ypač popietė – pagarba Belindai už taip sumaniai sugalvotą užsiėmimą, o Raimūnui – už meistrišką “orkaitės” pastatymą. Virtuvė, negalėdama prisitaikyti ir rungtyniauti su popietine “lauko virtuve” ir jos rezultatais, vakarienei pasitenkino tradiciniu australišku patiekalu “fish and chips”. Roma Gakienė, gį, pastiprino su specialiu priedu “Cezario salotom” – skanu ir sveika.

Vakarinis laužas – tai Dainos specialybė. Parinktos dainos skambėjo ne blogiau už vizituojančius ansamblius, o pasirodymai – gražiai sugalvoti ir puikiai išpildyti. Po 2 valandų – tradicinis “Ateina naktis”.

Kai skautai apleido laužavietę, migla pradėjo dengti visą stovyklavietę. Mėnulio spinduliai lyg lazerio šviesos atsimušdami į rasi dengiamas medžių šakas, suteikė truputį buginantį, bet įspūdingą žavesį.

“Pietų Kryžiaus” stovykla. Skautai užsiėmimuose su s.v. Antanu Braželiu.

Tęsinys kitame MP numeryje.

“Pietų Kryžiaus” stovykla. Vilkiukai užsiėmimuose su s.v. Edžiu Karp.

AR JAU SUMOKĖJAI
“MŪSŲ PASTOGĖS” PRENUMERATĄ?

“Pietų Kryžiaus” stovykla. Paukštytės užsiėmimuose su Danny Hornu ir Jerry Belkum.

Lietuvių išeivijos ir okupuotos Lietuvos ryšiai

(1945 - 1990)

Lietuvių Išeivijos Institutas 2002 m. spalio 17-18 dienomis rengia konferenciją “Lietuvių išeivijos ir okupuotos Lietuvos ryšiai (1945 - 1990)”. Konferencijoje bus siekiama atkreipti dėmesį į beveik netyrinėtą Lietuvos istorijos sritį ir pabandyti atskleisti, kaip vystėsi dviejų atskirų lietuvių tautos šakų (likusiųjų Lietuvoje ir pasitraukusiųjų į Vakarus) ryšiai. Konferencijai siūlomos temos: išeivijos ir krašto santykių dinamika, kultūrinių ryšių klausimo atsiradimas ir problema, istorinių bei politinių sąlygų pokyčiai ir jų įtaka bandravimui su Lietuva, išeivijos ir Lietuvos požiūris į besiplečiančius kultūrinius ryšius, ryšių įtaka Lietuvos laisvės bylai Vakaruose, LTSR srutūrų veikla bei požiūris į išeiviją, “Tėviškės” draugija, slapųjų tarnybų įtaka bei vaidmuo.

Konferencijoje kviečiami dalyvauti

įvairių sričių mokslininkai, tyrinėtojai, besidomintys emigracijos istorijos problemomis. Norinčius dalyvauti konferencijoje iki 2002 m. liepos 15 d. prašome atsiųsti siūlomų pranešimų pavadinimus ir santraukas (1 psl.). Pranešimų trukmė iki 20 minučių.

Pranešimų tekstus numatoma išleisti atskiru leidiniu. Pranešimų tezes siųsti ir dėl informacijos kreiptis į konferencijos koordinatorius:

Daiva Dapkutė

Daiva_Dapkutė@fc.vdu.lt

arba

Asta Petraitytė

Asta_Petraitytė@fc.vdu.lt

Lietuvių Išeivijos Institutas

Daukanto 25, 3000 Kaunas

tel., fax: (370-7) 32-36-89

isc@fc.vdu.lt

Vaikų piešinių paroda

Paskutinė vaikų piešinių paroda Melbourne buvo prieš dvejus metus. Didžiavomės, kad bendruomenėje yra tiek gabių vaikų. Dabar kai kurie jau peržengė vaikų amžiaus ribą, bet priaugo naujų, kurie piešia, tapo, kuria paveikslus. Norėtume, kad ne tik tėveliai, bet ir visa bendruomenė galėtų jų darbais pasidžiaugti.

Paroda numatyta š.m. birželio 30 d. ir liepos 7 d. Parodos – konkurso sąlygos:

- 1) dalyvauja dvi amžiaus grupės: iki 10 metų ir 11-14 m.;
 - 2) piešinių tema laisva;
 - 3) piešinio dydis ne mažesnis kaip 21 x 29 cm. (A 4);
 - 4) piešinius prašome paklijuoti ant kartono;
 - 5) piešinio pavadinimą ir autoriaus vardą, pavardę ir amžių užrašyti tik antroje pusėje;
 - 6) ne daugiau kaip trys paveikslai to paties autoriaus;
 - 7) visi darbai turi būti pristatyti Entuziastėms iki šeštadienio, birželio 29 d.
- Laukiame Melbourne ir Geelongo vaikų darbų.

Jei kas norėtų skirti asmenišką premiją labiausiai patikusiam kūriniiui, prašome pranešti Entuziastėms.

Melbournio Entuziastės

Auka “Mūsų Pastogei”

Gauta \$100 auka iš Marijos Eidėdienės, Alės Cotton ir Vidos Hope a.a. Danutės Donielaitės-Karpavičienės atminimui. Nuosirdus ačiū!

“Mūsų Pastogės” administracija

Mirus

Liudai (Liucijai) Samsonienei,

vyrui Gediminui ir sūnui “Talkos” direktoriui Raimondui, gilią užuojautą reiškia

“Talkos” Valdyba ir bendradarbiai

Amžinybėn iškeliavus

a.a. Antanui Vinevičiui,

nuosirdžiai užjaučiame žmoną Sofiją, dukrą Juliją Lašaitienę bei visus artimuosius ir kartu liūdime

Onutė ir Algis Kapočiai

SYDNĖJAUS LIETUVIŲ KLUBE

Draugiškoje, neformalioje nuotaikoje, penktadienį 24.5.02, Lietuvių Klube Bankstown'e įvyko maža ceremonija. Bankstown'o parlamento atstovas Tony Stewart M.L.A. oficialiai įteikė Klubui pirmininkui A.Migui \$13,200 (su GST) čekį.

Čekio priėmimo dalyvavo Syd. Apylinkės Valdybos pirmininkas dr. R. Zakarevičius, tautiniais rūbais pasipuošusios Klubui direktorės Aušrinė Keblikas ir Gailė Strolytė, Denis Staitis (direktorius, atsakingas už projektą), Ramona Ratas-Zakarevičius (projekto koordinatorė). Taip pat dalyvavo kiti projekto komiteto nariai, Klubui direktoriai, Klubui personalas ir Bankstown'o bei lietuvių spaudos atstovai.

P. Tony Stewart sakė, kadangi pinigai yra skiriami bendruomenių projektams, jis buvo pasiryžęs, kad lietuvių bendruomenė gautų savo dalį. P. Alis Migus pasidžiaugė, kad lietuvių prašymas buvo priimtas ir padėkojo p. Stewart už jo įdėtą pastangą.

Laurie Cox, Lietuvių Klubui sekretorius

Trėmimų Minėjimas Melbourne

Sekmadienį, birželio 16 dieną, minėsime Gedulo ir Vilties Dieną.

11 val. – šv. Mišios šv. Marijos Jūrų Žvaigždės bažnyčioje. Prašome organizacijas dalyvauti organizuotai su vėliavomis.

1.30 val. po pietų – Melbourne Lietuvių Namų Koncertų salėje įvyks minėjimas.

PROGRAMOJE:

Paskaitą skaitys svečias iš Tasmanijos – p. A. Taškūnas.

Seks meninė dalis.

Visus maloniai kviečiame kuo skaitlingiau dalyvauti.

ALB Melbourne Apylinkės Valdyba

Pamaldos lietuviams Sydnėje

Negavus kunigo reguliarioms lietuvių pamaldoms Sydnėje, vieną kartą į mėnesį sutiko atvykti buvęs mūsų kapelionas kun. Roger Bellemore SM.

Pamaldos Sydnėje vyks įprastu laiku, 11.30 val. Lidcombe sekančia tvarka: birželio 16 d., liepos 28 d., rugpjūčio 11 d., rugsėjo 8 d., spalio 13 d., lapkričio 10 d. ir gruodžio 25 d. per Kalėdas.

Platesnę informaciją suteiks Danutė Ankienė tel. 9871 2524 arba Antanas Kramilius, tel. 9727 3131. Sekančiose pamaldose bus išdalinti pamaldų tvarkos lapeliai.

Praneša Parapijos Komitetas

Hobarte

pamaldos Birželio trėmimams paminėti bus laikomos šv. Jono katalikų bažnyčioje, 62 Bowen St, Glenorchy, šeštadienį, birželio 15 d. 2 val. po pietų. Po to, ten pat kavutė. Susirinksime kartu su latviais ir estais. Ačiū.

Ramūnas Tarvydas

Lietuviškai kalbantys dvikalbiai globėjai

Canterbury daugiakultūrinė senų žmonių tarnyba ieško globėjų, kuriuos įtrauktų į savo darbuotojų sąrašus ir kurie galėtų rūpintis senyvais ne anglų kilmės žmonėmis, gyvenančiais Bankstown'o savivaldybės ribose.

Pareigos – įvairūs pagalbiniai patarnavimai, jų tarpe – valymas, asmeninė higiena, transportas ir t.t.

Būtina mokėti abi (lietuvių ir anglų) kalbas, suprasti ne anglų kilmės asmenų poreikius, turėti patyrimo dirbti su senais ligotais žmonėmis, mokėti rasti bendrą kalbą, sugebėti dirbti savarankiškai ir įvairiomis valandomis, turėti vairuotojo pažymėjimą ir automobilį.

Pageidaujama – pirmosios pagalbos pažymėjimas, slaugymo patirtis.

Atlyginimas – Misc. Workers Award – \$ 16.48 per valandą, atsižvelgiant į patyrimą ir kvalifikaciją.

Dėl smulkesnės informacijos skambinkite tel.: 9718 6062 - Vidai Skirkienei (Lithuanian Case Manager), CMADSS P.O. Box 234, Campsie, 2194, iki birželio 31 d.

Pranešimas Geelongo apylinkės lietuviams

Geelongo Apylinkės Valdyba organizuoja bendruomenės narių nuvežimą autobusu į Melbourne vykstantį minėjimą "Gedulo ir Vilties Diena", kuris įvyks birželio 16 dieną, sekmadienį, 1.30 val. p.p.

Kelionė autobusu - nemokama.

Norintieji vykti į minėjimą, prašome užsisakyti vietas pas Kają Starinską, tel.: 52783660.

ALB Geelongo Apylinkės Valdyba

III Pasaulio Lietuvių Dainų Šventė

įvyks Vilniuje 2003 m. nuo birželio 30 d. iki liepos 6 d.

Šventės rengėjai – Lietuvos Liaudies kultūros centras ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenė nuoširdžiai kviečia visus tautinių šokių ansamblius ir choras šventėje gausiai dalyvauti.

Dėl informacijos prašome kreiptis į PLB Dainų Šventės koordinatorių Darių Polikaitį, tel.: 630-241-0074 ar el. paštu: LDPolikaitis@ATT.net

Dariaus Polikaitio žodžiais, "Tegul 2003 metų vasarą daina, šokis ir tėvynės padangė mus atnaujina, kad pasisėmę jėgų grįžtume į savo vietoves pasiryžę ir toliau dirbti Lietuvos naudai ir žmonių gėrybei!"

Laima Žliobienė

PLB vicepirmininkė kultūros reikalams

SYDNĖJAUS LIETUVIŲ KLUBAS

16-18 EAST TERRACE, BANKSTOWN, NSW 2200

Tel.: (02) 9708 1414

Fax.: (02) 9796 4962

E-mail: slc@lithuanianclub.org.au

www.lithuanianclub.org.au

Sydnėjaus Lietuvių Klubas **kviečia** visus narius ir jų svečius lankyti savo Klube.

DARBO LAIKAS:

Savaitės dienomis Lietuvių Klubas atidarytas nuo 5.00 val.

Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 12.00 val.

Uždarytas tik antradieniais.

Sekmadieniais nuo 3 val. iki 4 val. po pietų rodomi lietuviški filmai

Virtuvė **"Pas Aldoną"** dirba

◆ šeštadieniais nuo 12.30 iki 8.00 val. vakaro ir

◆ sekmadieniais nuo 12.30 iki 6.00 val. vakaro.

Kviečiame visus lankyti ir ragauti naujos ir energingos virėjos – Aldonos patiekalus.

Artėja nauji finansiniai metai. **Kviečiame** visus Lietuvių Klubui narius sumokėti nario mokestį už 2002-03 metus ir paraginti savo artimuosius ar draugus papildyti narių gretas.

Turgus

vyks birželio 23 dieną, 2:00 val. po pietų. Lauksime visų atvykstant.

Klubui narių ir jų svečių dėmesui.

Gedulo diena Sydnėje

1941-1949 metais masinių trėmimų iš Baltijos kraštų į Sibirą tradicinis paminėjimas įvyks birželio 16 dieną, 2 val. p.p. Latvių Namuose, Parnell Street, Strathfield.

Paskaitą skaitys Janis Dalinsh, Latvių bendruomenės Australijoje ir N.Z. federalinis Prezidentas.

Meninėje programoje dalyvaus: Latvių vyrų choras, lietuvių choras "Daina", vad. Jacintos Mikutės, ir solistas tenoras iš Lietuvos Antanas Zakarauskas. Akompanuos mūsų Justinas Ankus.

Šią dieną pamaldos lietuviams bus įprastu laiku, 11.30 val. Lidcombe. Šv. Mišias už žuvusius ir mirusius Sibire atlaikys mūsų buvęs kapelionas, kun. Roger Bellemore SM.

Lietuvių bendruomenė kviečiama gausiai dalyvauti pamaldose, kurias nuo dabar turėsime tik vieną kartą per mėnesį, ir po jų dalyvauti minėjime Latvių namuose.

Praneša Jungtinis Baltų Komitetas (pas. A.Kramilius)

Vasaros kursai Kaune

Vytauto Didžiojo universitetas Kaune primena, jog ir šiemet vyks lietuvių kalbos ir kultūros vasaros kursai. Daugiau informacijos apie šiuos keturių savaičių kursus bei Baltijos studijų programą galima rasti ir interneto puslapiuose:

http://www.vdu.lt/international/Baltic_s.htm

<http://www.vdu.lt/lkkvk/>

Course Calendar: date: July 23 – August 20, 2002; Duration: 4 weeks;

Tuition fee: 450 USD (1800 Lt); Application fee: 25 USD (100 Lt).

Service: Accommodation available (private apartment or university housing).

Registration: You must be 18 or older in order to apply. Application forms may be obtained from International Office or via Internet: <http://www.vdu.lt/lkkvk/>

Application forms must be submitted by June 24, 2002.

Mailing Address: Lithuanian Language and Culture Summer Course, International Office, Vytautas Magnus University, Donelaičio 58, LT 3000, Kaunas, Lithuania.

Mūsų Pastogė

AUSTRALIAN LITHUANIAN WEEKLY

Published by the Lithuanian Community Publishing Society Ltd.

Leidėjas Lietuvių Bendruomenės Spaudos Sąjunga

Leidėjo, administracijos ir redakcijos adresas: P.O. Box 550, Bankstown, NSW 1885.

Tel.: (02) 9790 2319, Faksas: (02) 9790 3233, E-mail: mpastoge@bigpond.com

Tinklapis: www.users.bigpond.com/mpastoge

Redaktorė Dalia Donielienė

Redakcinė Kolegija: Antanas Laukaitis, Kęstutis Protas, Vytenis Šliogeris
Redakcija rašinius taisyti ir skelbia savo nuožiūra. Rankraščiai negrąžinami ir nesaugomi.
Spausdinamuose rašiniuose reiškiamą nuomonę nebūtinai sutampa su redakcijos ir leidėjų nuomone

Prenumerata metams \$55. Užsienyje oro paštu - \$130.00. N.Zelandijoje oro paštu \$105.00.

Organizacijų informaciniai skelbimai – neapmokami.

Apmokamų skelbimų kaina: \$6.60 (įskaitant GST) už 1 cm per dvi skiltis.

Lietuviškoms organizacijoms 15% nuolaida. Kartojant, 50% nuolaida.

Šventiniai sveikinimai – \$20, užuojautos ir maži vienkartiniai skelbimai – \$25.

Už skelbimų turinį redakcija neatsako.